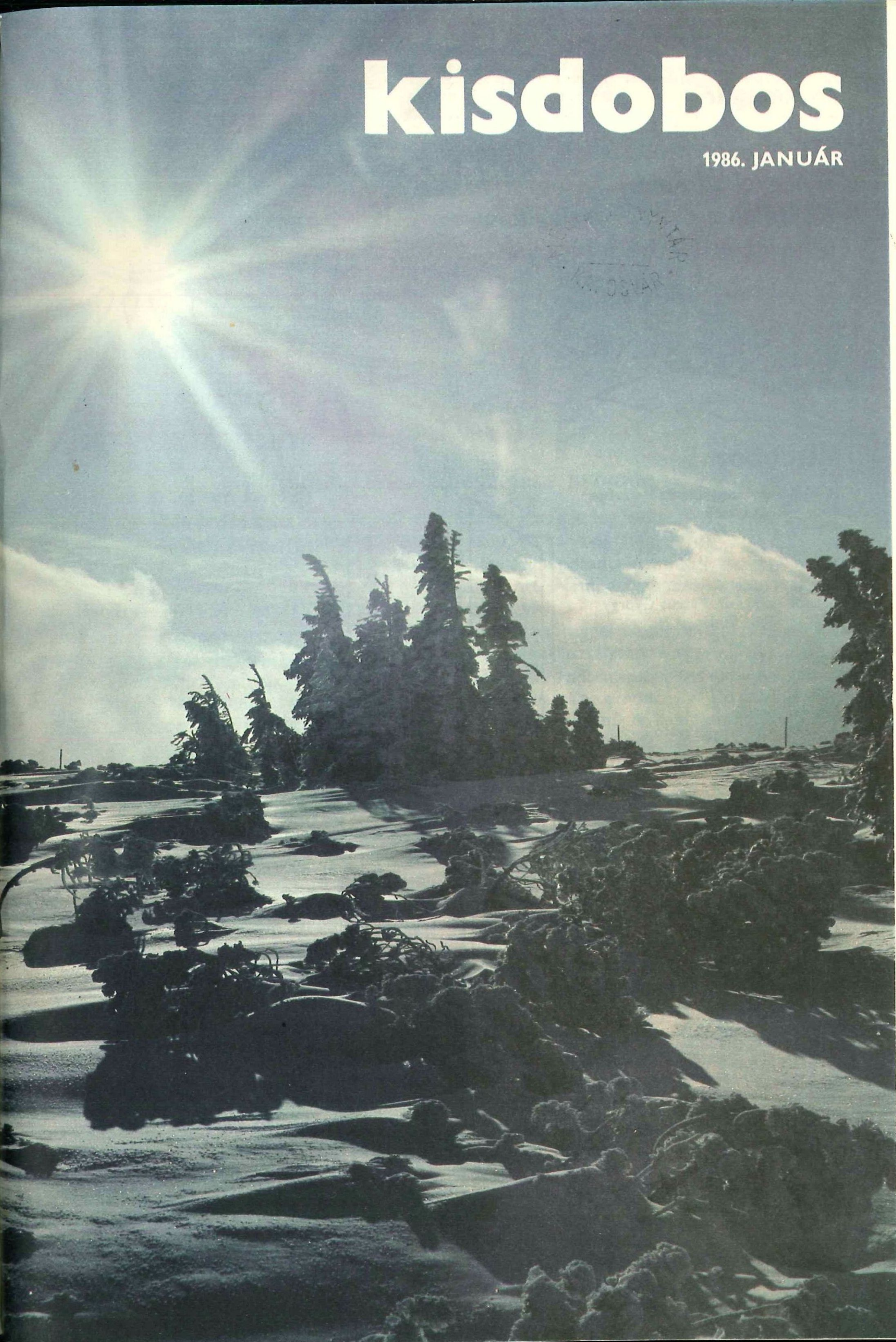

kisdobos
1986. JANUÁR

Áprily Lajos

Napsugár

Ma jó napom lesz, békesség-napom.
A hegyoldal fenn friss hóval vakít.
Kisétálok s füttyel csalogatom
a havas erdők halk pirókjait.

Weöres Sándor

Újévi jókívánságok

Pulyka melle, malac körme,
liba lába, csőre —
Mit kívánjak mindnyájunknak
az új esztendőre?

Tiszta ötös bizonyítványt,
tiszta nyakat, mancsot,
nyárra labdát, fürdőruhát,
télre jó bakancsot.

Tavaszra sok rigófüttyöt,
hóvirág harangját,
őszre fehér új kenyeret,
diót, szőlőt, almát.

A fiúknak pléh harisnyát,
ördögbőr nadrágot,
a lányoknak tűt és cérnát,
ha mégis kivásott.

Hétköznapra erőt, munkát,
ünnepre parádét,
kéményfüstbe disznósonkát,
zsebbe csokoládét.

Trombitázó, harsonázó,
gurguló gégét,
vedd az éneket a szádba,
ne ceruza végét.

Teljék be a kívánságunk,
mint vízzel a teknő,
mint negyvennyolc kecske lába
százkilencvenkettő.

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége
lapja a 6-10 éveseknek
XXXV. évf., 1. sz.
Főszerkesztő: Jani Gabriella
Kiadja: az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat.
Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI. Révay u. 16. 1374
Telefon: 116-660
Készült a Kossuth Nyomdában. 85.1121
Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
Index: 25442
HU ISSN 0450-3287
Terjeszti: a Magyar Posta

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502
Telefon: 660-162
Előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj egy évre 60,— Ft.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlapon JIŘI BRUNIK fotóművész tátrai felvétele

Békés Rozi rajza

A sítalp

Vladimir Ferko elbeszélése nyomán

Már ősszel látszott, hogy kemény télnek nézünk elébe. A hagyma vastag ruhába öltözött, a darazsak kibírhatatlanok voltak, és a mogyorósban tanyázó mezei egerek több mogyorót hordtak össze, mint más években.

Télen annyi hó hullott, hogy még az öregek sem emlékeztek hasonlóra. Amerre néztünk, mindenütt hótorlaszt láttunk. Jóformán mindennap el kellett takarítanunk a havat a ház elől, ösvényt, utat kellett vágnunk a hóban. Vízkeresztkor már félig-meddig alagutakban jártunk az utcán. Ha néhány napra elállt a hóesés, az utca nagyszerű ródlipályájává vált. De hát szánkózni sem lehet mindennap, azt is megunja az ember.

Csak az otthon meg az iskola maradt számunkra. Nekiláttunk korcsolyát faragni, erre a célra a körtefa volt a legalkalmasabb. A körtefa elég szilárd, s a legmesszebbre lehet siklani vele. Többnyire párosával készítettük, de szívesebben kötöttünk fel egy korcsolyát. Így fölfelé könnyebben, lefelé meg gyorsabban tettük meg az utat, mint szánkóval. A korcsolyát spárgával erősítettük a cipőnkre.

Egész télen hiába vártuk, hogy a hó megkeményedjen: ilyen télen sítalp kellene.

— Az öreg Sako szérűjében van egy juhardeszka — szólalt meg Jantusik néni. — Csépléskor a kezembe akadt. Segítesz neki valamit, akkor cserébe oadadja.

— Széles az a deszka?

— Hogy széles-e? Majd három arasznyi!

Juhardeszka! Jó száraz. Csak ketté kell fűrészelni, a kötéstől előre meg hátra jó éles baltával megfaragni, legyalulni, a végét csúcsosra formálni, s aztán bográcsban főzni.

De vajon odaadja-e az öreg Sako? S mit kér érte? Pénzt? Nem, azt nem teheti, csak négy koronám van.

Mindjárt reggel elmegyek Sakoékhoz, hisz a Mirójukkal osztálytársak vagyunk.

— Neked adom az egészet — mondta Sako, és megfricskázta az orromat. — De valamit valamiért, rendben van? A templom előtt, de csak olyankor, mikor én is ott vagyok, odakiáltod Pavulinának, hogy: „Egy kiló rumot!"

Pavulina nem volt háborodott, de szívesen felhajtott egy-egy kupica pálinkát. Egyszer olyannyira felöntött a garatra, hogy a kocsmában egy kiló rumot kért egy koronáért, s attól kezdve rajta ragadt az „Egy kiló rumot!" gúnynév.

— Jól van, nem bánom, — egyeztem bele, bár tudtam, ha megteszem, legalább egy évig kénytelen leszek elkerülni Pavulinát. Nem fogja elfelejteni, hogy én csúfoltam.

— És a deszkát mikor kapom meg? — kérdeztem.

— Hogy mikor? Most rögtön. És nyárig adok időt, hogy teljesítsd, amit megígértél.

A juharfa deszkát diadalmasan fölcipeltem a padlásra. Majd három méter hosszú volt.

Legelőször is a kötést csináltuk meg. Levágtunk egy darabkát egy régi hordóabroncsból, meghajlítottuk. Mindegyik kötésre öt szögnek való lyuk került, meg további két lyuk a szíj fölerősítésére. Az összesen tizennégy lyuk.

De mi lesz a sítalpakkal? Kifaragni még csak kifaragom, de hogyan hajlítom meg őket? Hány-

szor, de hányszor mentem föl a padlásra! A deszka jó kemény és száraz, hanem a szerszámok?! A faragókés tompa, a reszelő kopott, a gyalu, akár a kapa.

Nem is sejtettem, hogy mindennel ennyit kell majd bajlódnom. S hozzá még az ígéretem, az „Egy kiló rumot!" elkiáltása. Ez a kötelesség szüntelenül gyötört, rágott belülről.

Félbehagytam az egészet. Egy-két napot pihentem, azután újból munkához láttam. De alig haladtam valamit. Végül kénytelen-kelletlen beismertem magam előtt, hogy karom nem elég erős a fűrészhez, baltához. Gondoltam hát, elmegyek Milan Kosonához, ő öt évvel idősebb nálam, majd segít.

— Rendben van, segítek.

— A juhar törik?

— Dehogyis! Ne félj! Jobb a bükkfánál, de nem olyan rugalmas, mint a kőris. A kőris a legjobb.

A sítalpak lassan elnyerték végső formájukat. Az orrukat elöl hegyesre faragtuk, a kötés rögzítésére szolgáló rovátkát is belevágtuk mindkettőbe. Már csak egy régi dörzspapír maradványaival lesmirglizem, üvegcserépdarabokkal simára csiszolom őket.

Három dolog van még hátra. Hosszában sekély vájatot vágni a lécek aljába, az kellő irányban tartja majd a sípárt, kifőzni a sítalpakat, hogy meg lehessen hajlítani őket, végül fölerősíteni a kötést.

Mikor már négy órája főttek a lécek, türelmetlenségemben megjegyeztem, hogy a kocsonyának is elég négy óra. Milan erre azt válaszolta, hogy ez fa, nem pedig hús.

A művelet ahhoz képest, hogy először végeztük, jobban nem is sikerülhetett volna. Mikor a fa kihűlt, és a léceket tovább már nem lehetett hajlítani, az oldalukba két kis szöget vertünk be, s a szögek és a sí csúcsa közé drótot feszítve rögzítettük a talpak görbületét. Aztán úgy ahogy voltak, drótostul újra beleraktuk őket az üstbe. Újabb egy órára.

A második hajlításkor az egyik sítalp elrepedt. Ott álltam a fazék fölött, s a megdöbbenéstől meg sem tudtam szólalni. Ennyi fáradság, s mindez hiába! Mindenkinek lesz síje, csak nekem nem. És az „Egy kiló rumot!" is el kell kiáltanom!

— Mit állsz itt, mint egy sóbálvány, gyorsan fogd a baltát, fűrészt és indulj!

— Mit? Hogy?

Milan meg sem várt. Megragadta a szerszámokat és nekiiramodott a házak között, én meg kelletlenül követtem a patakon át a kertbe. Egy szempillantás és a kőrisfa már a földön hevert. Milan úgy dolgozott, mintha hajtanák.

— Addig kell, amíg még nedves. Nedves fában könnyen szalad az ácsfejsze. Most nem vékonyítjuk el az egészet, csak a csúcsát. Meghajlítjuk és kész. Befejezni akkor fogjuk, ha a fa kiszárad.

Úgy is lett. Csak ámultam-bámultam.

— Így hagyjuk őket őszig — mondta Milan —, s akkor megmarad az ívük.

Fölvittem a két sítalpat a padlásra, s kedvtelve nézegettem őket. De mikor már ágyban voltam, eszembe jutott Pavulina és az ígéretem. Belém nyilallt a fájdalom.

Teljes bizonyossággal tudtam: a síléceket mindjárt reggel elviszem Mirónak. Az öreg Sako tudni fogja, miért.

Fordította Bertha Mária

Nils-Aslak Valkeapää

Síverseny

Elküldték síversenyre
Az út csodálatos volt és szorongásos
Először látott idegeneket
Először látta másnak magát
Az ő iskolájában a finneken is volt
rénbőrcipő — ha rénharisnya nem is —
Itt csak rajta volt
Nem szerepelt rosszul
de hiába
A többiek csapatostul szaladtak
utána
és kiabálták:
„Réngatyás! Réngatyás!"

Paulus Utsi

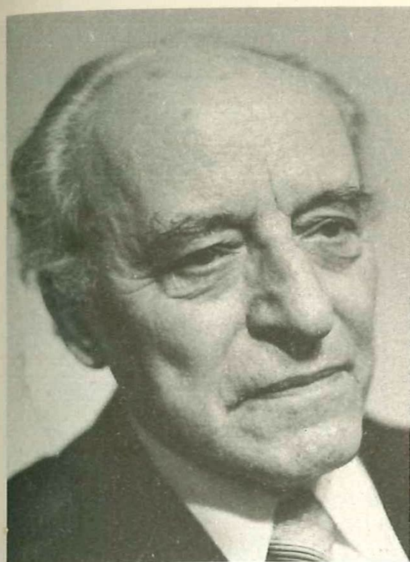
Hó

Felhőben lettél
szél hoz le onnan
fény jár nyomodban
hó fehér szép hó

Hozol hideget
hozol örömet
vígság jár veled
hó fehér szép hó

Apád vihar tán
szétszór szelekkel
Nap anyád vesz fel
hó fehér szép hó

Bede Anna fordításai

Bemutatjuk

Bárdos Lajost

Október 1-én ünnepeltük 86. születésnapját. Nemcsak szűkebb családja, 10 gyermeke és 45 unokája köszöntötte, hanem világszerte élő tanítványai. Karvezetők és zenetudósok ünnepelték, akik mind hálával gondolnak mesterükre, Kodály Zoltán tanítványára. Zeneszerzést tanult a Mestertől és hamarosan az énekkari művészet ápolásában tett szert országos hírnévre. A Palestrina-, a Cecília- és a Budapesti Kórus karnagya itthon és külföldön nagy megbecsülést szerzett az új magyar kórusművészetnek. Munkásságát a többi közt Kossuth-díjjal ismerték el, 1985-ben a Gyermekekért díjjal tüntették ki. A kórusművészet irodalmát sok-sok művel gazdagította, mind a felnőtt énekkarokra, mind a gyermekkórusokra gondolva. Felesége, Waliczky Irén ötletéből született a Kicsinyek Kórusa sorozat, amelynek darabjaival énekeskönyveitekben is találkozhattok. Ezeket igen jó és könnyű énekelni, mert a zeneszerző nem zongora kopogása mellett, hanem saját (és családja) dalolásának segítségével alkotja. A szólamok mind önállóak, egyenrangúak, egymást támogatják és kiegészítik, akárcsak a nagy család tagjai. Annak idején Bárdos Lajos és Kertész Gyula (az ugyancsak Kodály-tanítvány, jóbarát) adta ki nyomtatásban Bartók és Kodály gyermekkórusait. Dr. Kerényi György pedig sok szép külföldi kánont és kórusművet fordított magyarra zenei újságjaik a Magyar Kórus, az Énekszó és az Éneklő Ifjúság számára. Az utóbbi egy mozgalom neve is, amely ma is zászlaja alá gyűjti a művészi muzsikáért lelkesedő énekkarok tagjait. Rádióműsorainak szignálját is Bárdos Lajos komponálta. Életének legfőbb tanulságát dalban is megfogalmazta: „*Dallal élni jó!*"

Lukin László

Január, február

A „Kocsi szekér" dallamából

Tárgyilagosan ♩=c.100 — Bárdos Lajos

Ja-nu-ár, feb-ru-ár, már-ci-us,
Áp-ri-lis, má-jus, jú-ni-us és jú-li-us,
au-gusz-tus, szeptember, ok-tó-ber.

Ha mind végeztek:

Ki-ma-radt novem-ber, de-cem-ber.

1932

A havasi gyopár

Tátrai monda

Réges-régen, nagyon-nagyon régen történt. Akkor, amikor a Magas-Tátra csúcsait még mindenütt hó födte, a tátrai völgyeket jégzománc burkolta. Nem volt itt akkor sem fű, sem fa; egy bogárka vagy egy pillangó nem sok, annyi sem mutatkozott az élővilágból. Vakította fehérség, a napsütötte felületeken hókristályok szikráztak, jégcsapok villództak. Itt-ott lehetett csak egy-egy puszta követ látni, testén vízmarta sebekkel...

Így festett Télkirály birodalma.

Volt a királynak egy gyönyörűséges lánya. A királylány, a hegyek tündére egy szép napon valamelyik csúcson napfürdőzött. Tekintete elkalandozott a hegy aljába, a termékeny tátrai völgykatlanba, s ott nyárlobbantotta virágok tarkaságát fedezte fel. Ettől a perctől kezdve nem volt többé nyugodalma, nem tudta felejteni a színeket; nem kápráztatták el többé a jégvirágok, a dér, a hó, a zúzmara vakító alakzatai. Elhatározta, hogy illatozó virágokkal töri meg a kővilág dermedtségét.

Apja, a kőszívű Télkirály azonban hallani sem akart növényekről meg illatokról; süket fülekre talált a tündér minden kérelme.

Az apa és a lánya párbeszédét kihallgatta a Tavasz hercege. Ez az ifjú arról nevezetes, hogy az életet akarja elhinteni a világ minden részén. A herceg már rég szerelemre lobbant a tündér iránt, így hát ezerszeresen sarkallta a vágy, hogy a gyönyörűséges lény óhaját teljesítse.

Először a völgy virágait próbálta meg rábeszélni, tanuljanak meg repülni, kapjanak szárnyra s röppenjenek fel a havasokba, ott folytatva életüket. Csakhát melyik növény cserélte volna fel addigi világát a pusztasággal? Mindegyik félt a kegyetlen hidegtől, a jeges szelektől, a törékeny életek elpusztítóitól.

A Tavasz ifjú hercege egyszer a síkságon bolyongott. Egy langyos fuvallat álomba ringatta, elbódították az illatozó májusi virágok. Az alvó herceg közelében éppen akkor dugta elő fejecskéjét egy virág. Átérezte a szerelmes ifjú szenvedését s elhatározta, feláldozza magát, segít az epekedő szerelmesen. Elhagyta a síkságot és megtelepedett egy mészkövön, mivel lelt rajta egy hajszálnyi repedést, amelybe érzékeny gyökereit leengedhette és megkapaszkodhatott.

A hegyek tündére repesett az örömtől. A virág nyomban szíve kincsévé vált, és hogy a tél ne fújhassa gyilkos lehelletét csillagmintázatú fehér szirmaiba, puha bársonyba göngyölte azokat, a mészkőn megtelepedett növénynek pedig a havasi gyopár nevet adta.

Nem telt el sok idő, s a völgybe eljutott a hír, milyen jól érzi magát a törékeny virág a havasok kövein. Példáját követve később más virágfajták is felmerészkedtek a hegyi tündér birodalmába.

A jóságos lány egyforma gyöngédséggel és szeretettel gondozza valamennyit, hiszen akarja, hogy nagyon szépek legyenek. Mivel azonban a havasi gyopár volt az első, amely sorsát reá bízta, ez a virág jelképezi arrafelé a hegyek, havasok szeretetét.

Szlovákból fordította Batta György

Kisdobosok a Tátrában

Fotó: Udvari Gábor

Az elmúlt nyáron huszonöt kisdobos és úttörő Csehszlovákiában, a kassahámori tónál nyaralt két hétig. Egy napra kirándultak a Magas-Tátrába is.

Udvari Gabi, aki most negyedikes kisdobos és Tomi, a bátyja mesélték el élményeiket.

Gabi: Kacskaringós szerpentin utakon kapaszkodott felfelé az autóbuszunk. Egyszer csak megpillantottuk a hatalmas havas hegyet.

Tomi: Nagyon különös volt, mert a hegy lábánál nagy forróság volt, nyíltak a gyönyörű harangvirágok.

Gabi: Érdekes vasúton mentünk tovább. A vonat összesen két kocsiból állt. Drótkötél vontatta a kocsikat a keskeny vágányon.

Tomi: Amikor a vonatból kiszálltunk, gyalog folytattuk utunkat egy kanyargós ösvényen. Ez már nagy magasságban volt, az élelmet helikopterrel szállították fel ide.

Gabi egy kerek, könnyű, szivacsszerű tárgyat nyomott a kezembe.

Gabi: Ez úszókő, a víz tetején úszik, nem süllyed el.

Hitetlenkedve nézhettem rá, mert kifutott a fürdőszobába s behozott egy lavór vizet, a beledobott „úszókő" valóban lebegett a víz felszínén.

— Láttatok-e állatokat a Tátrában?

Tomi: Ahogy a fenyők között gyalogoltunk, átfutott előttünk egy mókus, majd egy kis fekete pelével is találkoztunk. Egy kislány talált egy sünt. A sziklaoldalakon több foltos szalamandrát láttunk és néhány szép tehéncsordát is.

Gabi: A Csorba-tavon sok vadkacsa úszott.

Beszélgetésünk végén Gabi egy copfos babát mutatott.

— Mi a neve ennek a babának?

Gabi: Nincs neve.

— Szlovákiában kaptátok, adjatok valami szép szlovák nevet neki. Legyen Anyicska!

A fiúk nagyot nevettek ajánlatomon s én láttam, hogy a baba csak emléktárgy, az igazi emlékek a tájak, a kövek, a virágok s az állatok maradtak.

K. R.

Lapp baba

Karasz Lajos fotói

Pekka Lukkari

Kézimunkák

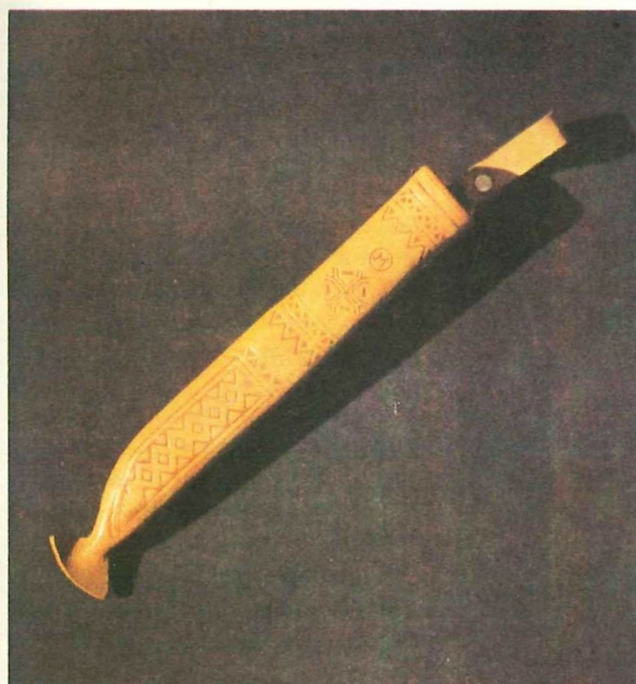
Bigga réncsizmát szabdal,
Mágga hímez rája,
erősíti varrattal,
ínból a cérnája.

Máret kesztyűt kötöget,
csinos minta rajta.
Inga szépen szövöget,
pántlikát a hajba.

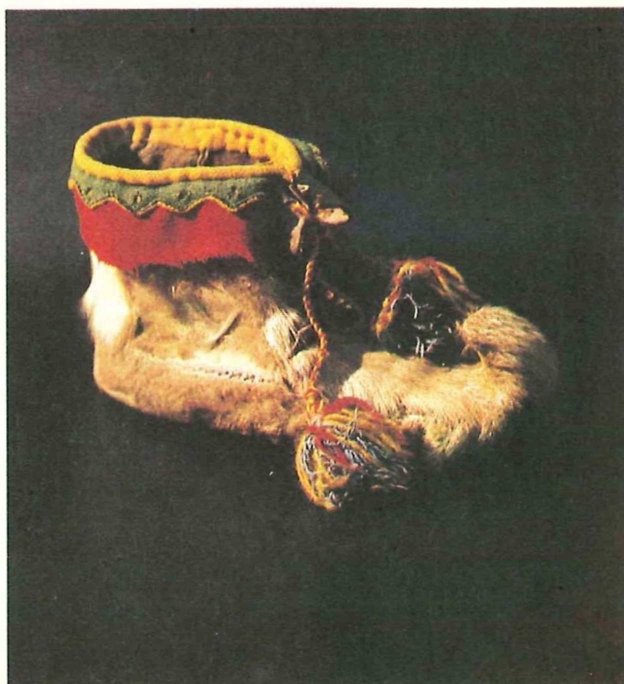
Apa faragja a szánt,
talpát száraz fából,
azután az oldalát,
választott deszkából.

Anya köt, sző szótlanul,
sálat, csodaszépen.
Ovlla sítalpat gyalul,
sír a fa kezében.

Bede Anna fordítása

Vadászkés tokja

Réncipő

KUKKANTÓ

A Déli-sark

A Föld, amelyen élünk, gömb alakú, pontosabban egy kétfelől enyhén belapult gömb. Ha ezt a gömböt képzeletben átszúrjuk, mint puha labdát egy kötőtűvel, megkapjuk a Föld tengelyét. E körül a képzeletbeli tengely körül Földünk naponta egyszer megfordul. Ezért váltakoznak a nappalok és az éjszakák.

A képzeletbeli tengely két végén, egymással szemben vannak a Föld sarkai, az Északi-sark és a Déli-sark. A két sark a Föld leghidegebb része.

A két sarktól távolodva a Föld képzeletbeli középvonala, az Egyenlítő felé egyre melegebb lesz. Az Egyenlítőn forró az éghajlat. Hazánk az Északi-sark és az Egyenlítő között helyezkedik el, nálunk a mérsékelt szárazföldi éghajlat uralkodik.

Az Északi-sarkra először 1909-ben sikerült eljutnia egy amerikai kutatónak. A Déli-sarkra 1911-ben a norvég Amundsen és társai tűzték ki a zászlót.

Az első felfedezők iszonyú megpróbáltatásokat éltek át a jég birodalmában. Sokan lelték halálukat a jégmezőkön vagy a tengerekben. Napjainkban számos kutatóállomáson dolgoznak a világ különböző nemzetiségű kutatói, hogy megismerjék a Déli-sark titkait.

A közelmúltban néhány magyar kutató is eljutott a Déli-sarkra. Közöttük Barát József meteorológus. Több, mint egy esztendeig dolgozott a Mirnij nevű szovjet kutatóállomáson. Az ő két írása segítségével bepillanthattok a Déli-sarkra és egy kicsit a kutatók életébe is.

Földünk leghidegebb pontjai a sarkok, de az Északi-sark és a Déli-sark között jelentős különbségek vannak.

Az Északi-sark sok ezer méter mélységű tengeri medence, viszonylag vékony jégkéreg borítja.

A Déli-sark az Antarktisz nevű 14,2 millió km² kiterjedésű szárazföldön fekszik. Az Antarktiszt több kilométer vastagságú jégtakaró borítja. Ez Földünk legnagyobb jégvilága: sok ezer kilométeres óceán öleli körül, távol esik minden földrésztől. A Föld legviharosabb, legzordabb része. Itt mérték a Földön előforduló legnagyobb hideget, —88,3 fokot.

Antarktisz a sarkok földje. Itt található a földrajzi Déli-sark, a mágneses Déli-sark, az elérhetetlenség pólusa és a világ hideg pólusa.

Antarktisz a világ legmagasabb területe, átlagos tengerszintfeletti magassága 2500 méter. A táj itt rendkívül egyhangú, nincs látóhatár, az égbolt összeolvad a hófelszínnel.

Antarktisz természeti kincsekben nagyon gazdag terület. A felfedezett ásványok száma több mint 140. Különösen jelentős vas-, arany-, ón-, ólom-, réz-, ezüst-, kén-, kőolaj- és szénlelőhelyeket találtak. Mawson-gleccser környékén 175 000 négyzetmérföldnyi kiterjedésű összefüggő szénmezőt fedeztek fel. Antarktisz területén jelentős uránérc-lelőhelyek is vannak. Ezeknek a természeti kincseknek a kiaknázása napjainkban nem gazdaságos. Csak igen nagy erőfeszítések árán lehetne kibányászni s a nagy távolságok miatt a szállítás is nagyon sokba kerülne. Az Antarktisz vizeinek páratlanul gazdag az élő világa. Minden négyzetkilométeren körülbelül 5000 tonna növényzet nő, ötször annyi, mint a szárazföldön.

Parti vizeiben rengeteg állat él. Császár és Adélie pingvinek, fókák, halak, bálnák és cetek sokasága. Az óriásbálnák súlya pl. eléri a 150 tonnát is. Ha egy óriásbálnát mérlegre tennénk, a másik serpenyőbe 125 elefántot rakhatnánk, hogy a mérleg egyensúlyba kerüljön. Izomereje pedig 500 db bogárhátú 1200 cm³-es Wolkswagen gépkocsi motorjának erejével vetekedne. A bálna emlős állat. Újszülött borja egyszerre körülbelül 80 liter tejet szopik.

Antarktisz bármely nemzetiségű kutató számára szabad terület, de tulajdonjogot egyetlen ország sem szerezhet itt. 1957—58-ban, a Nemzetközi Geofizikai Év alkalmával megszervezték, hogy az eddig egymástól elszigetelten dolgozó kutatóállomások összehangolják megfigyelő munkájukat. A példamutatóan sikeres nemzetközi összefogás eredményeként ismereteink a Déli-sarkvidékről megsokszorozódtak.

Barát József

Levél a Déli-sarkról

Aranyos Imolám és Mónikám!

A válás nagyon nehéz pillanatain túltettem magam, és azóta sok minden történt velem. A szerencsés repülőút után megérkeztem Leningrádba. Az Arktikus és Antarktikus Tudományos Kutatóintézetben nagy szeretettel fogadtak. Ennek az intézetnek az a feladata, hogy a két sarkvidék az Északi Arktika és a Déli Antarktika területén a tudományos kutatásokat összehangolja. Az intézetben felhívták a figyelmünket az Antarktiszon ránk leselkedő veszélyekre és arra, hogyan lehet elkerülni azokat. Ezután kaptunk stormovkát, olyan védőruhát, amely megvéd attól, hogy az erős szelek a havat az alsóruházat alá fújják. Az egész ruhából csak az arcunk, a két kezünk és a lábunkon lévő válenki látszik ki. A válenki nemezből készült fekete csizma. Nagyon jó a hőszigetelő képessége. Kaptunk gyapjú alsóruhákat, bőrruhát és teveszőrrel bélelt nadrágot, kabátot.

Utunkat repülőgéppel tettük meg az ausztráliai Frimantleig. Közben leszálltunk Taskentben, Karachiban, Colombóban és a Jáva szigetén lévő Djakartában. Keressétek meg ezeket a helyeket a földgömbön!

A karácsonyt Colombóban töltöttem. Nagyon furcsa volt a 30 fokos meleg és a zöld természet karácsonykor. Gondolatban veletek voltam.

Repülőgépünk két nappal hamarabb érkezett meg Frimantleba mint az „Ob" hajó, ezért azt egy szállodában vártuk meg. Aztán elkezdtük a berakodást. Déligyümölcsöket, gyümölcsleveket, húst, lisztet, hagymát, retket, almát és egyéb élelmiszereket raktunk be a hajó feneketlennek tűnő gyomrába.

Hajónk január 2-án indult Mirnij felé. Szorongó érzéssel intettünk búcsút a partoknak. Az első napok érdekesek voltak. Madarak tömege követte a hajónkat élelemre áhítozva. A legérdekesebbek a hatalmas albatroszok voltk. Szárnyuk fesztávolsága a 4 métert is elérte. Látszólag a szárnyukat nem is mozdították, mégis olyan sebességgel haladtak, mint a hajónk. Ezek a madarak egész életüket a tengeren töltik, csupán a költés idejére keresik fel a szárazföldet. Pár nap múlva hatalmas vihar kerekedett, óriási sebességű szél korbácsolta a hullámokat. A hatalmas hullámok hajónkon is átcsaptak, gyógyszereink és műszereink nagy része elázott. A 47. déli szélességnél pillantottuk meg az első jéghegyet. Leírhatatlanul szép látvány, amikor a sötétkék vízben úszik a nap sugaraitól szikrázóan csillogó fehér jéghegy. Két hét tengeri utazás után érkeztünk Mirnijbe.

Itt fogok dolgozni több mint egy évig aerológusként. Az aerológus magaslégkör-kutató, aki hidrogénnel töltött gumiballon segítségével juttatja fel meteorológiai műszereit 30-40 kilométer magasságba. A mért eredményeket rádióhullámok segítségével fogják fel a vevőállomáson.

Az itt eltöltött napok már eddig is nagyon érdekesek voltak. Mirnij közelében sok apró szigetecske van. Egyiket játékból kiválasztottam, az lesz a mi szigetünk. A szigetünkön sok Adélie pingvin, sirályhojsza, halfarkas és egyéb madár él.

A minap nagy bánat volt Mirnijben, mert Zsutka kutyusunk elveszett. Két napig mindenki őt kereste. Végül meglett: beleesett egy hatalmas jégszakadékba. Az egyik fiú kötelet erősített a derekára és így eresztették le a több mint 20 méteres mélységbe, ahol Zsutka feküdt. Már ugatni se tudott szegényke.

Levelemet az utolsó hajóval küldöm nektek. Most egy évig el leszünk szakítva a külvilágtól. Hamarosan besötétedik és három hónapig nem fogjuk látni a napot. Jön a hideg, sötét, tomboló hóviharokkal dühöngő tél. Ide egy évig se repülőgép, se hajó nem tud jönni. A pingvinekről el is felejtettem írni, pedig ők is aranyosak és nem félnek tőlünk. Nagyon sok kispingvin is van, ők is óvodába járnak. Olyan is akad közöttük, amelyik „nem fogad szót" az anyjának. Ezek közül nagyon sok megfagy a hidegben.

Sokszór csókol benneteket és anyucit: Apuci

B. J.

A szerző felvételei

A hóember

Fehér kabát, fehér süveg,
hóember áll, mint az üveg.
Ötven kézzel hozzányúltunk,
mind egy-egy hógolyót gyúrtunk.

Építgettük, formálgattuk,
sapkánk, sálunk is ráadtuk.
Igaz, mint a szobor, merev,
képzeletben táncol, nevet.

Bencze Ágnes kisdobos, Budapest
Derkovits Gyula Általános Iskola

Hóemberkészítés, Papp Mariann, 11 éves,
Gyermekalkotások Galériája, Zánka

Téli találgatós

1. Tiszta, fehér születése,
lucskos, sáros temetése.
2. Fehér pokróc egész földön,
nem itt szövik, az égből jön.
3. Vízbe esik, eltörik,
Kőre esik, nem törik.
4. Csillag fent a fellegekben,
vízzé válik tenyeredben.
5. Hogyan esik a hó?
6. Fehér tollú kiscsibe,
kerek tál a tó színe,
megsütötte Holdanyó,
majd megeszi Napapó.
7. A nagy méhkas sűrűn rajzik,
ha nap süti, mind elázik.
8. Virág — télen virágzik,
meleg napon elázik. Mi az?
9. Üvegfalon
sosem lengő
fenyők, zuzmók;
meseerdő.
Ezüsterdő,
kristálylombok,
napsütésben
gyönggyé omlók.
10. Testvére a harmatnak,
s hideg idő társa,
mert az ember őt csakis
télidőben látja.
11. Bölcsőmet vad
szél cibálja,
takaróm a
hópehely.
Habár kicsit
hideg dunnám,
mégis jó, hogy átölel.
A Nap első
sugarától
a hópaplan
megreped.
Én vagyok az
első virág . . .
Ki tudja a nevemet?

Megfejtések

1. (Hó), 2. (Hó), 3. (Hó), 4. (Hó), 5. (Fehéren), 6. (Hó), 7. (Havazás), 8. (Jégvirág), 9. (Jégvirágok), 10. (Zúzmara), 11. (Hóvirág).

Móka is csúszómester

Bornemissza Jenőné tizenegy éve dolgozik napköziben. A szombathelyi nevelő a Hétmérföldes csizmában... közösségi játékról írta meg tapasztalatait. Legszívesebben az egészet közreadnánk, mert ami Bornemissza Jenőnének tapasztalat, más közösségnek kitűnő ötlet lehet. Hely híján azonban csak egyet tehettünk. Kiemeltük a tanárnő beszámolójából azt a kis részt, amely nemcsak jellemzi a **Napsugár Napközis Rajt**, hanem most, amíg tart a hideg, másutt is könnyen megvalósítható.

„Az iskolánk szánkóin mindenki, korcsolyapályáján a szerencsések ügyeskednek, s hogy a többieknek se fájjon a szíve, a játszótéren — az idén igazán nem volt nehéz jeget találni —, CSÚSZÓMESTERI DIPLOMÁÉRT folyik a vetélkedés. Elsőre tizennyolcan szerzik meg, öt nekifutással! A legbátortalanabbak is összeszedik magukat és ellesik a csúszás, no meg az esés technikáját.

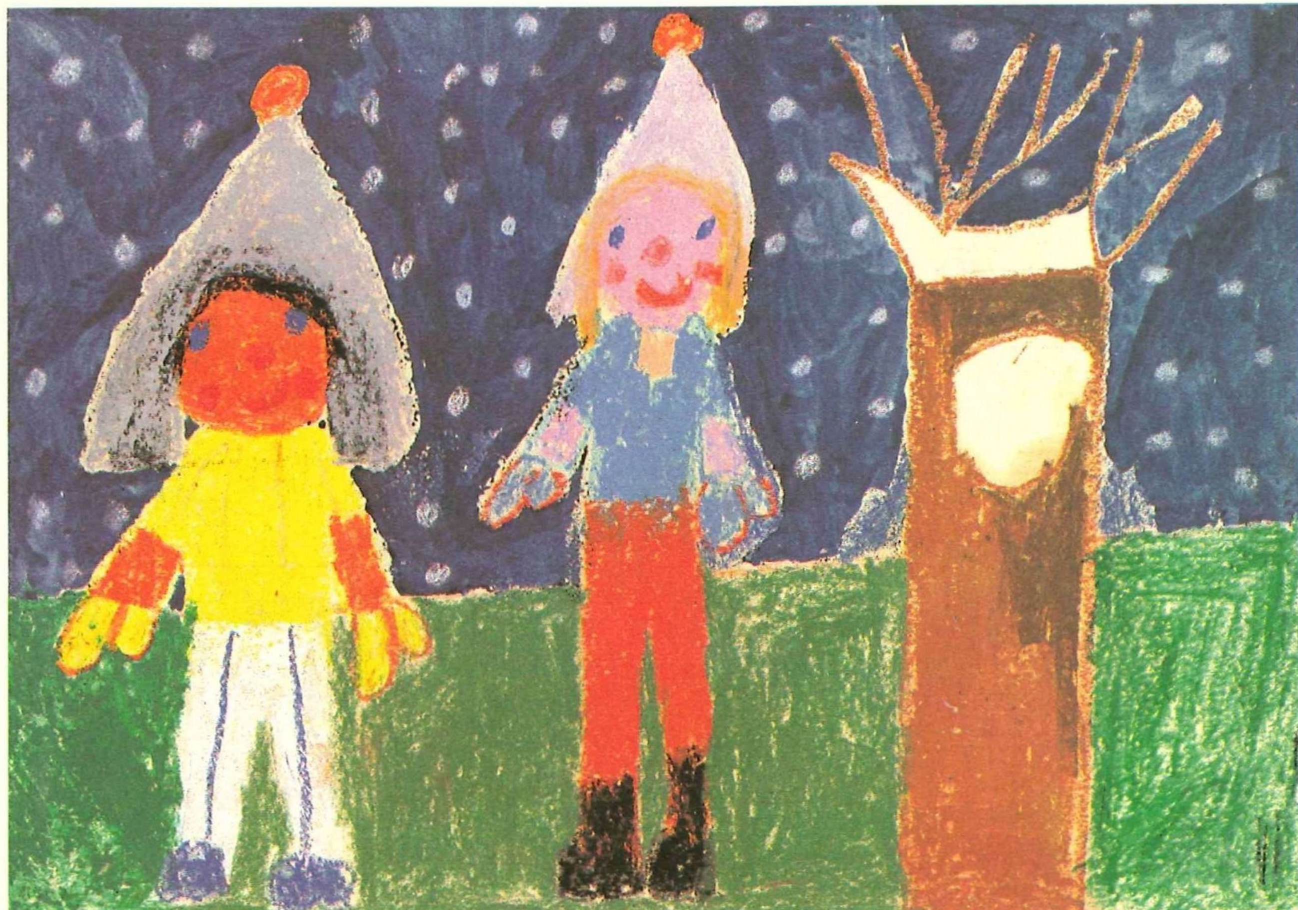
Vidám, kipirult arccal látunk minden nap a munkához. Télriogató játékot a délelőttös rajban tanulnak a gyerekek, és a kisdobosok farsangján mutatják be társaiknak. Télfürkészekké én avatom a kis gyermekeimet (akik harmadikosok). Ahhoz, hogy az érdeklődést megfelelő hőfokon tudjam tartani, szükség van egy-egy új ötletre. Már messze a start és még messze a cél. Ezért a következő (negyedik) mérföldre MÓKA és VUKSZI jön velünk. MÓ-kus és KA-ticabogár őrsünk vezetője MÓKA, VUK és Nyu-SZI őrsünké pedig VUKSZI. A gyerekek gyorsan szívükbe zárták a két kiscsizma-bábot, és még nagyobb izgalommal készülünk a tavasz köszöntésére."

Hóesés

Táncos kedvű hópihék
Játszadozva hullnak.
Búcsút int nekik az ég:
Látjuk egymást holnap?

Fagyparipa vágtat most,
Dért lehel a földre.
Így teremt jégvirágot,
Mert jön szíve hölgye.

Magocsa Judit kisdobos, Baja

Télen, Varga Szilvia, 6 éves, Gyermekalkotások Galériája, Zánka

Gyárfás Endre

Hóember

Hóembernek jó a dolga:
sosem tüsszent répaorra,
nem didereg, habár pőre,
s nem lúdbőrzik fehér bőre.

Sok dolga van hóembernek:
őrzi éjjel is a kertet.
Széles vállán cinkék, rigók
csipegetnek ennivalót.

Hóember a jóbarátunk.
Nem csoda, hisz mi formáltuk.
Üdvözöljük minden reggel
forrón, szívből, szeretettel.

Forrón — no de nem annyira,
hogy el kelljen olvadnia.

Összeállította Gaál Ödönné,
rajzolta Görög Júlia

SZÁNKÓVERSENY
HÓEMBER-KERÜLŐ SZÁNKÓ-TOLÓ VERSENYT OTT IS CSINÁLHATTOK, AHOL CSAK SÍK TEREP VAN.
JÓ SZÓRAKOZÁS A HÓGOLYÓ-CÉLBADOBÓ VERSENY IS! ÉPÍTSETEK HOZZÁ HÓKENGURUT!
KI TUD SZEBB HÓEMBERT ÉPÍTENI 20 PERC ALATT? ADJATOK RÁ KALAPOT, KABÁTOT, KEZÉBE SEPRŰT: SZÓVAL ÖLTÖZTESSÉTEK FEL TAKAROSAN!
TÉL FÜRKÉSZ
KAR-NE-VÁL
ÉT PÁR KESZTYŰT HOZZA-
OK MAGATOKKAL, HOGY A
VIZ SET FELCSERÉLHESSÉTEK
SZÁRAZZAL.

A jószándékú autórongáló

A hideg éjszakán a sűrű hóesés vastag takarót borított az utakra, házakra. A forgalom szinte teljesen leállt. A járdán majdnem bokáig ért a ropogós, szikrázó hó. Az úttesten parkoló autók hópaplanjai alatt azt sem lehetett látni, milyen kocsi áll a négy keréken.

Karcsi korán kiszökkent az ágyból. A téli szünet igazi ajándéka végre megérkezett. Kishúgát lelkes csataordítással ráncigálta ki a takaró alól:

— Nézd, Juli, milyen nagy hó van! Végre mehetünk szánkózni!

A két testvér villámgyorsan felöltözött, megreggelizett. Apu és Anyu álmélkodva nézték, mennyi lelkesedést és ügyességet tud a két lustálkodóból kiváltani egy kis havazás.

— Azért ne siessetek annyira — mondta Apu —, segítsetek a járdát letisztítani! Anyu úgysem mehet ki ilyen náthásan!

A gyerekek sürgés-forgása nem lassult. Karcsi előreszaladt és visszakiáltott az előszobából:

— Bízzátok rám az úttakarítást! — az előszobaajtó hangosan becsapódott mögötte.

Havat sokféleképpen lehet eltakarítani. Söprűvel, lapáttal, hóekével és sózással. Karcsi ezt a megoldást választotta. Anyu egész konyhai sókészletét kivitte és addig szórta a csillogó hótakarót, amíg a zacskók ki nem ürültek. Közben a reggeli vajaskenyerére gondolt. És a mielőbbi szánkózásra.

Apuék csodálkoztak, hogy milyen gyorsan végzett a munkával.

— Felsóztam az egészet, mindjárt elolvad a járdánkon a hó! — újságolta lelkesen Karcsi, piros fülekkel és izzadtan a sietségtől.

E szavakra apu összeráncolta homlokát. Látszott rajta, hogy dühös.

— Hogy tehettél ilyet! Nem is tudod, milyen kárt okoztál! — kiabált haragosan. — Ezt a legkönnyebb, és így gyorsan túl vagy az egészen!

Apu lehiggadt kissé, majd halkabban folytatta:

— Az olvadt, sós hólé nagyon sok kárt okoz. A kocsink alváza már tavaly télen teljesen elrozsdásodott. Megnézheted majd az új csizmádat is, milyen csúf, fehér foltok keletkeznek rajta a sótól!

Karcsi megszeppent egy pillanatra, de azonnal készen volt a válasszal:

— De apu, az utcánkat is sóval szokták megtisztítani. Egyszer láttam, hogy egy kocsiról szórták az úttestre!

Apu felsóhajtott és összenézett anyuval.

— Ez rossz példa, kisfiam — mondta anyu. — Az utcánkban öt éve még álltak azok a nagy hársfák, emlékszel! Azokat is ez a rengeteg sós lé pusztította el. Hiába ültetünk ki új csemetéket, a só mindig tönkreteszi a földjüket! Inkább fogd a hólapátot és told félre a havat!

Karcsi leforrázva hallgatta szüleit. Tudta, hogy a sietségével kárt okozott. Miközben gondolkodott, hogyan tegye jóvá a dolgot, Juliska már a szánkót cibálta végig az előszobán.

Odakint az utcán a hófehér takaróból szürkés, sós latyak lett. A lé kis patakocskákban csurgott az autók alá, a facsemeték tövébe. Cuppanva freccsent szét a járókelők talpa alatt. A pusztítás megkezdődött.

Dr. Havas Péter

A rajzokat készítették: **Németh Andrea, Ábray Brigitta,** a budapesti XI. kerület Mezőkövesd utcai Általános Iskola kisdobosai.

NAGYAPÁM MESÉLTE

A pajtáscsalád tagjai szerették a kézimunkázást, a főzőcskézést és a népi játékokat. Szívesen játszottak maguk készítette, egyszerű játékokkal is. Mindezekkel a pajtáscsalád összejövetelein foglalkoztak. A hatvanas évek első felében vált lehetővé, hogy az úttörők szakköreihez hasonlóan kisdobosszakkörök alakuljanak. Ezekben a szakkörökben az érdeklődőbb pajtások vettek részt, azok, akik gyakrabban akartak kézimunkázni, főzőcskézni vagy bábozni.

— Milyen kisdobosszakkörökben dolgozhattak a pajtások? — faggatom nagyapámat.

— Kedveltek voltak a kisgazdasszony, báb-, népi játék, kis kertész, ügyes kezek szakkörök.

— Milyen időközönként tartottak összejövetelt?

— A legtöbb helyen havonta, de néhol kéthetente.

— Sokan jelentkeztek? — kíváncsiskodom tovább.

— Igen — volt a válasz.

Nagyapám régi iratai között pontos adatokra is rábukkantam: Budapesten például 1970-ben 158 kisdobosszakkör tevékenykedett, vagyis minden második úttörőcsapatban volt kisdobosszakkör. Egy szakkörben 15-20 pajtás vett részt.

Nagyapám arról is mesélt, hogy a kisdobosszakkörösök általában úttörőként is folytatták a szakköri életet. Természetesen úttörőszakkörökben.

Tóth Barbara 4. osztályos kisdobos őrsvezető

A szerkesztőség kéri

— ha szakköri tag vagy, akkor írd meg, mi történt a neked legkedvesebb szakköri foglalkozáson; vagy írd le egy játék, báb elkészítésének menetét! Mindezt le is rajzolhatod!

— Ha nem vagy szakköri tag, írj arról, milyen új kisdobosszakkörnek örülnél a legjobban (iskolában vagy úttörőházban)!

Hol-mi

A holmi a minket körülvevő apró tárgyak sokaságából valamelyik. A hol-mi egészen más: játékos utalás két kérdőszóra.

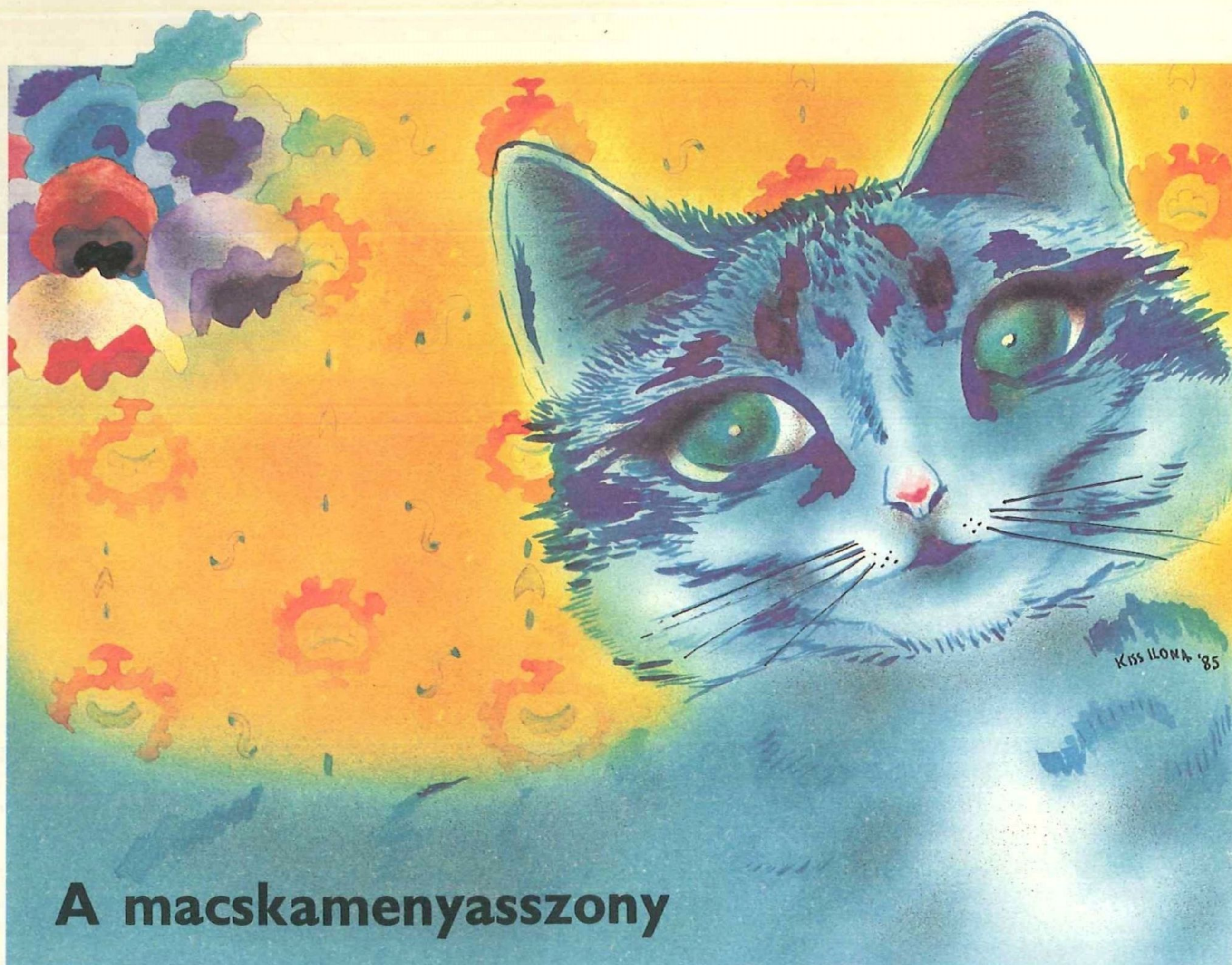
A kisdobos- és úttörőmúlt kutatóinak szeretnénk segíteni, mert ők teszik fel leggyakrabban a kérdést: hol találnak hiteles krónikát, eseménytörténetet a korábbi iskolások mozgalmáról, életéről; s ha akad leírás, mit tartalmaz?

A Magyar Úttörők Szövetsége 25. évfordulóján látott napvilágot egy összeállítás: **25 éve előre — rendületlenül!** Ma már csak könyvtárban lelhető fel a könyv, de érdekes tudnivalókat tartalmaz az 1919-től 1970-ig tartó, izgalmakban, eseményekben bővelkedő időszakról. A **Fejezetek a magyar úttörőmozgalom történetéből** cím önmagáért beszél. Ez a könyv csaknem egy évtizeddel tovább követi a mozgalom történetét, mint az első kiadvány. A **Képes úttörőmozgalom történet** a legújabb a mozgalomtörténeti kiadványok sorában. Már az első osztályosok is találnak benne nekik szóló olvasmányokat. A kisdobosok és úttörők szintén. A szerkesztők megjelölték, melyik írást hányadikos tanulóknak, illetve közösségeknek szánták.

FEJEZETEK A MAGYAR ÚTTÖRŐMOZGALOM TÖRTÉNETÉBŐL

A macskamenyasszony

Hol volt, hol nem volt, még az Óperenciás tengeren is túl, volt egyszer egy király. Ennek a királynak volt három szép dalia fia. Egy nap összehívta a király a fiait s azt mondta nekik:

— Édes gyermekeim, én maholnap behunyom a szemem, mielőtt meghalok, szeretném látni, milyen asszonyt kaptatok magatoknak. Mindegyiktek lője ki a nyilát, s kinek merre repül a nyílvesszője, arra induljon feleséget keresni!

A királyfiak nagy örömmel kiröpítették nyilaikat, s aztán ki-ki elindult a sajátja után. A legkisebbik királyfi hamarosan egy rengeteg erdőben találta magát. Nézett erre is, nézett arra is, csak a sok fát látta mindenütt. Azon gondolkodott, hogy miféle asszonyt fog kapni ő ebben a vadonban. Amint ott elmélkedik nagy bánatosan, egyszer csak a lábához dörgölőzött egy kicsi tarka macskacicó.

A macskacicó megszólalt:

— Mi járatban vagy errefelé jó királyfi?

— Elindultam házasodni. Édesapám azt parancsolta, hogy arra menjünk házasodni, amerre a nyílvesszőnk esik. Az enyém erre esett. Hát miféle menyasszonyt találhatok én itt?

— Vegyél el engem! — mondta a macskacicó.

— Jaj, ne keseríts meg macskacicó. Hát hogyan vehetnélek el téged?

A macskacicó addig kérlelte a királyfit, míg meg nem ígérte, hogy feleségül veszi. Nagy búsan hazaballagott a kicsi királyfi. A bátyjai már otthon voltak, s egyik jobban dicsekedett a menyasszonyával, mint a másik. Egyik megkérte a Napkirály leányát, a másik a Szélkirályét jegyezte el. A kicsi királyfi csak hallgatott, hiába kérdezték.

Egy hét múlva azt mondja a király:

— Na fiaim, most induljatok a mátkátokhoz, s hozzatok tőlük egy-egy kendőt, amit ők szőttek, lássam, milyen ügyesek.

Lóra szöktek a királyfiak, a két nagyobb nagy örömmel, a kicsi királyfi nagy bánatosan. Az erdő szélin már ott várta a macskacicó.

— Édes, kicsi mátkám, csak azt a szomorú arcodat ne látnám! Mi bánt? — kérdezte a cicó.

— Kedves cicó, édesapám most azt parancsolta, hogy vigyünk egy-egy kendőt a mátkánktól, de olyant ám, amit ő szőtt. Hát te nem tudsz szőni!

— Csak ez a baj? Pihenj le mátkám egy keveset, s ne búsulj egy cseppet se!

A királyfi lepihent, el is aludt. A macskacicó megkaparta egy odvas fa kérgét, hát onnan ezer meg ezer macskacicó bújt elő. Egyik aranyszálat, a másik ezüstszálat, a harmadik gyémántszálat hozott, s a kicsi cicó egy minuta alatt megszőtte. Mikor a királyfi kinyitotta a szemét, hát olyan kendőt látott, amilyent még soha se. Vitte haza nagy örömmel. A bátyjai is vitték a kendőjüket, de olyan szépet, mint a kicsi királyfi kapott, soha nem láttak. Kérlelték az öccsüket, mondja meg, melyik király lánya az ő menyasszonya, de ő csak hallgatott.

Egy hét elteltével a király azt parancsolta a fiainak, hogy most hozza-

nak vőlegénybokrétát a menyasszonyuktól. Ment boldogan a két nagyobb királyfi, szomorkodott a legkisebb. A kicsi királyfit már várta a macskacicó az erdő szélén.

— Kedves mátkám, csak azt a szomorú arcodat ne látnám, mi bánt?

— Apám most vőlegénybokrétát parancsolt. Milyen bokrétát tudnál kötni te, szegény kis cicó?

— Ó, mátkám, ne búsulj, feküdj le! A királyfi elszundított egy cseppet, s mire felébredt, a macskacicó már megkötötte a bokrétát, ezüstvirágból, aranyvirágból, gyémántvirágból. Az öreg királyt is meg a bátyjait is majd megölte a kíváncsiság, ki lehet a menyasszonya, de a kicsi királyfi csak hallgatott.

No, mikor újra eltelt egy hét, a király azt parancsolta, hogy a fiai hozzák el a menyasszonyokat. Hej, a két nagyobb királyfi majd kiszökött a bőréből, úgy örvendezett, a kicsi királyfi egészen búnak ereszkedett. Az erdőben már várta a macskacicó.

— Kedves mátkám, csak azt a szomorú arcodat ne látnám, most mi bánt?

— Jaj cicó! Apám azt parancsolta, hogy vigyük haza a menyasszonyainkat. Hát hogyan vigyelek én haza téged?

— Csak ez a baj mátkám? Ölelj meg, csókolj meg, s ne búsulj!

A királyfi mit tehetett? Megölelte, megcsókolta a macskacicót. Ebben a minutumban megzendült az erdő, csengett-bongott minden, s a kicsi cicó abban a pillanatban olyan szépséges leánnyá változott, amilyent elképzelni se lehet.

— Köszönöm királyfi, hogy megmentettél a varázslattól. Én a Tündérkirály lánya vagyok, elvarázsolt egy gonosz boszorkány, hogy amíg valaki feleségül nem választ, macska képében járjak.

Ekkor előállott egy aranyos hintó, s a királyfi meg a menyasszonya beleültek. Otthon már állt a dínomdánom, volt nagy öröm, hogy a legkisebbik fiú is elhozta a menyasszonyát. Nagy lakodalmat csaptak, még a kutyák is vajaspánkót ettek. Én is ott voltam, annyit táncoltam, hogy a cipőm sarka mind elvásott.

Székely népmese nyomán írta: Kóka Rozália

Keringőzik a kanál?

Kisdobosok farsangja Péteriben

Miért ne keringőzhetne? A régi dalocskában, amely hírül adja, hogy „itt a farsang, áll a bál...", bizony, ezt teszi. A valóságban legfeljebb a lábosban keringőzik, s ott sem önállóan. Valakinek mindig ott kell állnia a tűzhely mellett, s irányítania kell a táncot. A farsang is várat még magára, a készülődésnek azonban már éppen itt az ideje.

Péteriben az Általános iskola Weöres Sándor kisdobosraja hagyományokra tekinthet vissza. Mindig közösen szőnek terveket a csapat karneváljára.

A legutóbbi farsangra azt találták ki, hogy megjelenítik az olvasókönyvet. Pontosabban: a harmadik osztályos olvasókönyv szereplőit keltik életre.

Remek ötlet!

Képzeljétek el, amint az ősember néhány könnyed mozdulattal kiszabadítja magát a lapok fogságából és járkálni kezd a tornaterem féltett parkettján. Öltözéke merő véletlenségből szabályos: nem visel utcai cipőt. Talpa teljesen meztelen, ruházata némi bőr és szőrme. Csak ámul-bámul, hitetlenkedve rázza a fejét. A lucázókat varázslóknak véli. Végre valami érthető ebben a lidérces kavarodásban, gondolja. Julianus barátról, durva szövésű ruhájáról semmi okos nem jut eszébe. Hiába! Nem tájékozódott előzetesen a tankönyvből. Ellenben feltűnik neki, hogy a fantasztikusan nevetséges, eleven lányek forgatagában sok a kövér: ott feszít Döbrögi, több párnával a hasán és a hátsó fertályon, ott jár-kel a török pasa is díszes köntösében, rettentő pocakkal. No meg a bankár. Az ősember, ugyebár nem tudhat arról, hogy a bankárok kövérsége szinte kötelező, ellentétben a főkönyvelők soványságával.

Emberünk, az ős, persze Mátyás királyt sem ismeri fel. Ne rójuk fel neki! Mátyás ugyanis álöltözékben jelent meg. Hogy csinálta, ez a péteri gyerekek titka. Dönteniük kellett abban az igen-igen fontos kérdésben, milyen legyen az ál-álruha. Mátyás király, minden esetre, ott viszi a vállán a kaszát, akár egy paraszt (Mátyás korából!), valahogy mégis látszik rajta, hogy ereiben királyi vér csörgedezik.

A koldus szórakozottan az ősember elé tartja a tenyerét, az megbámulja: ni-ni ez beteg, véli és gyorsan odébbáll. A nagyurat meg szárnyatlan, fényesszínes madárnak látja, s csak azon töpreng, hol kéne megkezdenie a kopasztását, hogy a leggyorsabban menjen a dolog. Amikor Ludas Matyira téved a tekintete, megpihen kissé. Végre. Az a nagy fehér madár és az a fiatal, csupasz képű legény, aki a fia is lehetne, tetszik neki. Nem úgy Koppány! Őt egy kicsit irigyli az ősember, s a világért se vallaná be, hogy erőtől duzzadó, délceg termete és tisztességes földi öltözéke miatt. István a király teljesen hidegen hagyja. Pedig az ő külseje is az ismert rockopera lemezborítójára illenék, akár Koppányé. Hiába, az ősemberek már csak ilyen következetlenek. A korona pedig egyáltalán nem érdekli őket. Pedig, ha tudnák, mennyi híres fejre illesztették már ünnepélyesen, és mennyien szerették volna, hogy úgy legyen.

A sokadalom ráadásul még beszél is. Többnyire egyszerre, néha külön-külön. Ezt már az ősember sem hagyhatja szó nélkül. El-elordítja magát, aztán meg érthetetlen motyogásba kezd. Abba se hagyja a farsangi mulatság végéig.

Szegény ősember! Még bereked a hangszáltornától. A jelmezesek többségének dolga egyszerű. Néhány jellemző mondatot lehet hallani tőlük, mindig pontosan a megfelelő időben. Az olvasókönyvből merítették mondanivalójukat. Hanem az a szegény ősember ugyan honnét merítsen? Nincs rá minta, hogyan viselkedjék. A tankönyvből csak az derül ki, hogy a tagolt beszédet nem ismerte. Ordítozást, üvöltést, makogást meg ugyan ki hallat manapság, amikor a tagolt beszéd már réges-régen, szerte a világon elterjedt? Modern civilizációkban, magasrendű, szervezett közösségekben — mint amilyen a ti őrsötök, rajotok — a krónikák tanúsága szerint még egyszer sem fordult elő. Csak abban bízhatunk, hogy Péteriben és nyilván sok más helyütt is mindig segít a képzelőerő, a találékonyság.

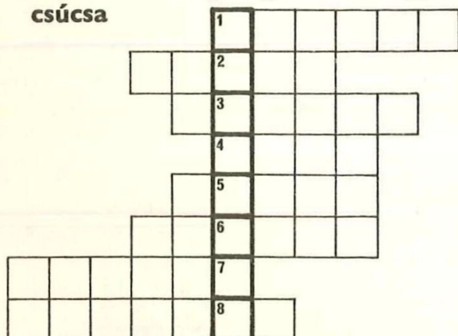
J. T.

RITKA ALKALOM

A XXI. kerületi csepeli Általános Művelődési Központban Komputer Kezelő Kisdobosok Klubja működik a Művelődési Központ és a Kisdobos szerkesztőségének közös szervezésében. A foglalkozásokon heti 2 órában 3—4. osztályosok vesznek részt. Rejtvényünk budapesti megfejtői között sorsolást rendezünk. A nyertesek bekapcsolódhatnak a klub munkájába.

1. Hazádnak rendületlenül... (címe)
2. A Carmen zeneszerzője
3. Híres csillagász volt
4. A Kincskereső kisködmön írója
5. Hazánk legmagasabb hegycsúcsa
6. A müncheni olimpia öttusabajnoka
7. Magyar népzenekutató, zeneszerző
8. A világ első űrhajósa

Megfejtésül a számítógépek egyik fajtáját kapjuk.

MUZSIKÁLÓ KISDOBOSOK! FIGYELEM!

Múlt évben jelent meg a „Muzsikáljunk együtt" zenei „tanuiótárs" hangkazetta.

Ha nincs lehetőséged más muzsikussal együtt játszani, ha az iskolában megismert zenét otthon is szeretnéd megismételni, ha úgy érzed, hogy egy kicsit több gyakorlásra van szükséged, csak be kell kapcsolnod a magnót és máris kis kamarazenekarban vagy akár szólistának érezheted magad!

Az őszi Budapesti Nemzetközi Vásáron díjat nyert kazetták közül most a **SZOLFÉZS—1** (Profántné Vesztróczi Judit) és a **FURULYA** (Béres János) kazettákat ajánljuk figyelmedbe.

Egy-egy kazetta és a hozzátartozó útmutató ára: 280,— Ft. Megvásárolható az EZERMESTER Úttörő és Ifjúsági Kereskedelmi Vállalatnál (Budapest VII. kerület, Majakovszkij u. 15.) és a PAJTÁS CENTRUMBAN (Budapest XIII. kerület, Fürst S. u. 14/b).

Megrendelhető az IFJÚSÁGI LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT terjesztési osztályán (1374 Budapest, Pf. 566). Ha közvetlenül a kiadótól rendeled meg, 10% kedvezményben részesülsz.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal **A környezet védelme = az ember védelme** címmel országos rajz- és fotópályázatot hirdet, melyen általános iskolás tanulók, illetve közösségek vehetnek részt. A pályázatot iskolához, úttörőcsapathoz, úttörőházhoz vagy művelődési intézményekhez lehet beadni. A felsorolt intézmények továbbítják a pályamunkákat 1986. március 1—15-e között a Balatoni Úttörővárosba, a Gyermekalkotások Galériájába. Eredményhirdetés 1986. június 5-én, a Környezetvédelmi Világnapon lesz. A díjnyertes pályamunkák készítői egyhetes képzőművészeti szaktáborozáson vesznek részt vagy tárgyjutalmakat nyernek.

A pályázati felhívás részleteiről feltétlenül kérdezd meg nevelőidet, csapatvezetőidet.

A RÁDIÓ BARÁTAINAK

Történelmi kalandok címmel indította útjára az Iskolarádió Gyárfás Endre nyolc hangjátékból álló sorozatát. Az október óta havonta egy alkalommal hallható adás sok izgalmas történetet, kalandot elevenít fel hazánk történelméből. Január 28-án a „Két pogány közt" sínylődő ország furcsa sorsú hőseiről lesz szó.

FÜRKÉSZTALÁLKOZÓ BUDAPESTEN

A Budapesti Úttörőelnökség, a Kisdobos szerkesztősége és a XXII. kerületi Művelődési Központ február 2-án vasárnap, Balázs napi Fürkésztalálkozót rendez. A „Hétmérföldes..." játékban résztvevő közösségek jelentkezését várjuk január 20-ig. Cím: Budapesti Úttörőelnökség, Varga Ibolya: 334-706

KÖSZÖNTŐ

Szeretettel köszöntjük az egyéves születésnapját ünneplő SÜNI magazint.

Az októberi rejtvények helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: Fillérből lesz a forint. **Betűrakosgató:** SZÓR, ÓRA, RAK, ÉN, RAKAT, SZAK, SZÖSZ, SZUSZ, SZÉN, SZAKASZ, SZÓRA, SZÓRT, AKTUS, OK, ÓN, RÉN, RÉSZ, ÉSZ, RÉS, RÉZ, KAN, KAS, KÉN, KÉS, KÉSZ, KÉZ, TUS, TÚSZ, SZÓ, SÓ, SZÓRAT, SZÓSZ, SÓZ. **Kiszámoló:** OTP. **Képrejtvény:** ORSZÁGHÁZ. **Takarékbélyeg:** Az elsőnek: 20,—; a másodiknak: 40,—; a harmadiknak: 60,—; a negyediknek: 100,—; az ötödiknek 60,— forintja volt.

Az októberi fejtörők helyes megfejtéséért az OTP-től jutalmat kaptak:

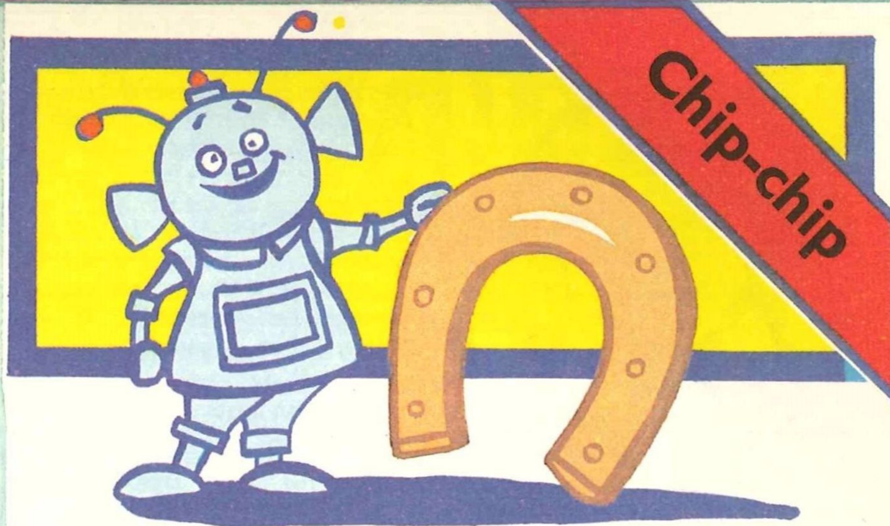
Balogh Balázs, Budapest; **Várbíró Csaba,** Pécs; **Varga Móni,** Békés; **Fonyó Márta,** Boglárlelle; **Bősze Csaba,** Dunaújváros; **Lódi Gabriella,** Siófok; **Palczert Miklós,** Budapest; **Farkas Piroska,** Mezőhegyes; **Kovács Erzsébet,** Budapest; **Pogány Orsolya,** Ajka; **Fojta Szilvia,** Dabas; **Szirmai Judit,** Kunhegyes; **Sebestyén Zsuzsa,** Mázaszászvár; **Rábai Ilona,** Cegléd; **Terdik Tibor,** Nyírbogdány; **Pausits Anita,** Halászi; **Farkas Gergely,** Budapest; **Szanati Péter,** Budapest; **Honbolygó Ferenc,** Olaszfalu; **Mohácsi Judit,** Budatétény; **Miskolczi Tibor,** Hejőpapi; **Garai Eszter,** Gyönk; **Hamvas Péter,** Nagykálló; **Horváth Dóra,** Pilisliget; **Holczhammer Ceália,** Győr; **Kerekes Bálint,** Devecser; **Konorót Krisztina,** Budapest; **Balázs János,** Kárpát-Ukrajna, Munkácsi járás; **Molnár Tímea,** Kungyalu; **Kristin Róbert,** Mátészalka; **Heckl Tamás,** Balatonszárszó; **Eőri Eszter,** Boglárlelle; **Fekete István,** Okány; **Berta Beatrix,** Csongrád; **Domokos Tibor,** Békés; **Hodosi Péter,** Szombathely; **Dömötör Attila,** Győr; **Nagy Judit,** Adony; **Ruzsa Tamás,** Szentendre; **Póser Ildikó,** Hajdúszoboszló; **Dézsi Tímea,** Monostorpályi; **Kalinkó Evelin,** Bezenye; **Cseki Eszter,** Dömsöd; **Bagi Petra,** Veszprém; **Bán Viktória,** Gönyü; **Molnár Ildikó,** Békéscsaba; **Király Csaba,** Szerencs; **Szőllős Eszter,** Budapest; **Bartus Zsanett,** Kisigmánd; **Szász Réka,** Budapest.

Könyvjelző

„Szeptember harminc napból áll..." mondja egy angol gyermekvers. Lehet, hogy a verset mondó gyermek itt néha megáll, mert feltűnik neki a napok rendetlen elosztása: négy hónap harminc napból áll, hét hónap harmincegy napból, de a február rendszerint huszonnyolcból és a szökőévben huszonkilencből. Ez a nehézség fejtörést okozott... Így kezdődik egy fejezet **Az idő** című könyvben, amely „A naptár rejtélyé"-n kívül az idő múlásáról, az idő csodálatos ritmusairól, az idő beosztásáról és sok más érdekességről ad tudományos, mégis érthető, hasznos ismereteket. Az angol nyelvű kiadást dr. Lehoczky László fordította és a Műszaki Könyvkiadó jelentette meg.

Ki ne ismerné Szergej bohócot? Jó másfél évtizede jelent meg először a televízió képernyőjén. Botlásait, mosolyogtató történeteit mindig úgy nézzük, hogy Szergejnek szurkolunk. Szervusz, Szergej! Ez volt a filmsorozat címe. A bohóc fura történeteit most könyvben is elolvashatjuk. **Szergej Kurepovval Rigó Béla** írta meg a bohóc „eseteit" és versekkel is kiegészítette mondanivalóját. A könyv címe **És akkor Szergej...** Irsa Katalin színes illusztrációkat készített a hős kalandjaihoz, amelyekben Gordon kapitány, egy igen híres, ám iszákos spániel, egy hiú elefántlány és egy rejtélyes kisfiú is szerepel. A kötet a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Téli Könyvvásárának újdonsága.

Szép verseket gyűjtött egy kötetbe a kiadó Kacsán György humoros rajzaival **Tudor Arghezi** munkáiból. A könyv címe **A világ szája.** A verseket Kányádi Sándor fordította. (Móra, 1985)

Ha nem csal a memóriám...

Chip-chip! Bizonyára sokan gyűjtenek közületek naptárt vagy más néven kalendáriumot. A kalendárium nyomtatott naptárt jelent. A szó a görög kaleo (kikiált), illetve a latin Calendae Januariae (az év első napja) nevéből származik. Az első magyar naptárt a történetíró Székely István készítette (valószínűleg lengyel minta után) és nyomatta 1538-ban Krakkóban. „...vélem, hogy valamit használék a magyarul olvasó gyermekeknek..." írta kalendáriuma ajánlásaképpen. A régi kalendáriumok két részből álltak. Az első, naptári részben a lapok alján az egyes hónapokra vonatkozó rigmusok (mondókák) voltak, a második részben pedig a tulajdonképpeni csillagászati ismeretterjesztésen kívül krónikát, időjárási megfigyeléseket, politikai eseményeket és jövendöléseket jegyeztek fel a naptár készítői.

Chip-chip! Bemutatom a Kisdobos idei naptárát. Hívjátok segítségül és jelöljétek meg benne előre a fontosabb időpontokat (kirándulások, locsolkodás, úttörőhét V. 30—VI. 3.). Hogyan? Vágjátok ki és ragasszátok rá egy nektek kevésbé tetsző '86-os naptárra úgy, hogy a naptárrészét használhassátok. Aki ezen kívül is szeretne Kisdobos naptárt, felbélyegzett, saját nevére megcímzett borítékot küldjön szerkesztőségünkbe! Szívesen küldünk!

B*
*U
É*
*K

Postafiók 100

Kedves gyerekek!

Szeptemberben, amikor bemutatkoztam — talán még emlékeztek —, megkérdeztem: „Ugye szerettek játszani?" Azóta nemcsak az derült ki, hogy a válasz igen, hanem az is, milyen sokféle játékot ismertek. Legszívesebben valamennyit felsorolnám, de a hely csupán arra elég, hogy néhány részletet emeljek ki leveleitekből.

„Én most testvérem segítségével elmondom neked (én csak elsős vagyok), mivel szoktunk a legszívesebben játszani. Mi is kapunk kész játékokat gyakran, de mi készítjük hozzájuk a várat, például papírguriga, színes kartonpapír segítségével. A villanyvonathoz a maketthézakat mi ragasztjuk össze. Különböző nagyságú farostlemezekből asztalosműhelyekben gyűjtött fadarabokból ragasztó, szeg, festék segítségével emeletes házakat, hidakat, felüljárót szeretünk készítgetni. Néhány színes papírt ráragasztva valódinak tűnik. Nagyon jól tudunk anyuval a konyhában főzés, vacsorakészítés közben játszani. Anyu kezembe tesz néhány tárgyat (kiskanál, hagyma, répa...), én pedig becsukott szemmel kitalálom, mi az. De van úgy, hogy a szagáról kell felismerni. Jót nevetünk, ha melléfogok... Ezeket a játékokat mindenki kipróbálhatja, érdekesek, izgalmasak, szórakoztatóak." **Földesi Márk,** Doboz, Árpád u. 26. 5624

Hasonlóan ügyes és találékony másik levelezőnk, aki így ír játszóteréről:

„Nekem a játszóterem a farakásnál van, ugyanis mi falun lakunk, ezt a levelet is ott írom. Egy régi újságtartóból csináltam asztalt, egy farönk a szék." **Jenei Zsuzsanna,** Vértesszőlős, Jókai út 11. 2837

Alig győztem olvasni a sokféle érdekes játékról, melyekről **Horváth Zsófi** írt.

„...mindenfélét kitalálok a testvéremmel, Zolkával... Most egy babaházat építek papírdobozból, háromszintes, padlásszoba is lesz. Még nincs kész, de lehet, hogy ez előbb kész lesz, mint a lakásunk. A Zolkó meg garázst csinál, felüljárója is lesz. Szeretek rajzolni, festeni, linót vésni, gyúrmából szobrászkodni... Köveket is gyűjtök, nagyon szépekre bukkantam a Mátrában. A Mátrában mondákat is gyűjtöttem a Feri bácsitól. Te is ismered a Feri bácsit? Ő mindent tud a Mátráról, mert ott született... És meglestük, hogyan épít fészket a magányos darázs, azt is lefényképezte az apu. Olvasónaplót is írok, felírom, mit olvastam eddig. Már száznál is több könyvet olvastam, igaz nem hosszúakat, olyan csak kettő volt. Most mesét írok három fiúról, akik egyformát álmodtak. Ez még nincs kész." H. Zs. Budapest, Szilágysomlyó u. 41/1. 1141

A Zsófi által küldött kristálykő íróasztalom éke. Mindig ti juttok róla eszembe. Ugyanilyen kedves ajándék, hogy egész rajok válaszoltak kérdéseimre.

„Nagyon boldogok vagyunk, hogy levelezhetünk veled. Mi a kisújszállási 784. számú Arany János Úttörőcsapat Barátság rajának 3 tagja vagyunk. A mi osztályunk nagyon vendégszerető, és szeretünk túrázni is. Szeretjük a természetet. Az osztályban sokan foglalatoskodnak videózással, sakkozással, mások gombfociznak, körjátékokat játszanak, asztaliteniszeznek.... 4. d., **Barátság raj,** Kisújszállás, Kálvin u. 3. 5310

Nem játék ugyan, de bizonyára szerettek játszani kiscicával, kiskutyával. Tudom, sokan nem engedhetik meg maguknak ezt a kedvtelést. Ildikó kertes házban lakik, mégis így ír:

„Egy kiscicát szeretnék. Volt egy papagájunk, szép kék, de az már rég volt. Mi egy kertes házban lakunk, és kutyát is lehetne tartani. Mindig mondjuk, hogy vegyünk, de a végén arra lyukadunk ki, hogy majd veszünk. Ezért aztán sosem lesz..." **Hajdú Ildikó,** Zalaegerszeg, Mikes K. u. 1/e. 8900

Jó játékötlettel jelentkezett egy testvérpár Békéscsabáról:

„Nagyon jó lenne, ha ősi összejöveteleken használható játékokat is írnának a gyerekek, átadva egymásnak ismereteiket. Így mi most megkezdjük a sort, írunk egyet.

— Hangtükör: Körbe ülünk, egy gyerek szokatlan hangot ad, akire néz, az ezt megismétli, és új hangot ad, amit más ismétel meg. A rontóktól zálogot szedünk. Jó játékot kívánunk! **Lukoviczky Edit** és **Tekla,** Békéscsaba, Bartók B. út 23. 5600

Edit és Tekla levele éppen kapóra jött. Talán megszoktátok már, hogy mindig kíváncsiskodom. Most éppen arra szeretnélek megkérni benneteket, írjatok a ti őrsötökről. Vannak-e az őrsnek nagyobb barátai? Kik és hogyan segítenek benneteket munkátokban? Hogyan kapcsolódnak be a kisdoboséletbe a szülők, a patronálók?

Várom válaszotokat. Szeretettel üdvözöl benneteket:

Dobos Dorka

FARSANGI JÓTANÁCSOK

Közeledik a farsang. Közületek sokan már biztosan eldöntötték, milyen jelmezt viselnek majd a kisdobosok farsangi bálján.

Azoknak szeretnénk néhány tanácsot adni, akik még nem találták ki, minek öltözzenek.

Én leginkább a csoportos jelmezeket szeretem, s titeket is arra buzdítalak, hogy őrsönként, rajonként fogjatok össze, s együtt jelenítsetek meg valami tréfás vagy kedves társaságot. Higgyétek el, nincs nagyobb mulatság, mint a közösen kitalált, választott ötlet együttes megvalósítása. Anyukák, apukák, a tanárnéni, az őrsvezetőtök együtt dolgoznak veletek. Közösen terveztek, kutattok, varrjátok, ragasztjátok a jelmezeket.

A jelmezversenyen nincs az a csodálatos egyéni jelmez, ami úgy ámulatba ejtené a zsűrit, no meg a pajtásokat, mint egy mese, film vagy könyv megelevenedett szereplői. Az se baj, ha a jutalmul kapott tortából, csokoládéból mindenkinek csak egy falatnyi jut, az öröm azért teljes lesz, hisz a sikerért közösen dolgoztatok.

Ötleteim:

Hófehérke és a hét törpe (Egy őrs játszhatja)

Szereplők: Hófehérke, királyfi, hét törpe, boszorkány, a királyfi lova.

Ének: Egyszer volt, hol nem volt, hét vidám törpe...

János Vitéz (Egy egész raj szerepelhet benne)

Szereplők: János Vitéz, Iluska, Boszorkány, Bagó, tündérek, huszárok, francia király, francia király lánya.

Éneket vagy zenét válasszatok a János, a vitéz című hanglemezről.

Háry János (Egy egész raj mutathatja be)

Szereplők: Háry János, Örzse, osztrák császár, Mária Lujza, a császár gyerekei, Napóleon, huszárok.

Ének: A jó lovas katonának, de jól vagyon dolga.

Öltözhettek indián törzsnek, jelmezetek elkészítéséhez bármelyik indiános könyvből meríthettek ötleteket.

Mindig nagy sikert aratnak a jelmezversenyen az éppen akkoriban látható tévésorozatok megjelenített figurái. Például Don Quijote és Sancho Panza, különösen, ha lovuk is van. Utánozhattok beategyütteseket, jégtáncosokat, állatmesék alakjait. Nagyon érdekes egy nemzetközi baba-csoport. Egy őrs minden tagja másmás nemzet viseletét ölti magára. Török, kínai, magyar, néger, japán, vietnami, arab stb. babák lehettek. Ne feledkezzetek el a baba szerű járásról.

A jelmezkészítésről

Jelmezversenyre sose induljatok kölcsönzőből bérelt öltözékben. Sokkal ötletesebb, mulatságosabb és érdekesebb is, amit magatok készítettetek. Miből készüljenek a jelmezek? Nagyon kiváló anyag a krepp-papír. Koronát alufóliával bevont kartonból készítsetek: sasszeggel, tűzőgéppel rögzítsétek a fej méretének megfelelően. Lámpát ecetes flakonból, dobozból, gyertyából készíthettek.

Vegyétek elő a Kisdobos 1985. májusi és novemberi mellékletét. A palóc baba és a székely menyasszony-vőlegény jelmezében is nagy sikert arathattok. Legyen násznép is! Ének: Menyasszony, vőlegény, de szép mind a kettő...

Utolsó tanácsom, hogy ne mondjatok hosszú szövegeket, hatásosabb egy közösen, vidáman elénekelt dal, amelyre bevonultok. Jó mulatást kívánok.

K. R.

Babona vagy tapasztalat?

A természettel szorosabb kapcsolatban élő falusi emberek, mezőn dolgozó földművesek és az állandóan kint élő pásztorok, főként az idősebbek, különféle „jelek" alapján előre meg tudják állapítani a várható időjárást. Az időjárás-változás megállapítása — a téves közhiedelemmel szemben — mentes minden babonás jósolgatástól, és a természetben élő ember sok ezer éves állandó megfigyelésén, nemzedékről nemzedékre hagyományozott, s gyarapított tapasztalati ismeretén alapszik. A modern meteorológusok akkor, amikor tudományellenesnek bélyegzik a régi kalendáriumok népámító „jövendőmondásait", kisebb területekre (mikroklíma) és rövidebb időtartamra érvényesnek ismerik el a nép tapasztalatain alapuló előrejelzést.

A nép évezredes megfigyelései azt mutatják, hogy az év folyamán az évszakok lényeges időváltozást hoznak, sőt az egyes évszakokon belül is megkülönböztethetők rövidebb tartamú időváltozások. Megfigyelhető, hogy az évszakok és az időjárási alapegységek alig esnek egybe a csillagászati vagy az általános naptári beosztással, hanem a vidék helyi éghajlati sajátosságai alapján megállapított jeles napokhoz kötik az esztendő időjárásának változásait és az e változásokkal kapcsolatos gazdasági tevékenység, valamint a társadalmi élet egyes mozzanatait.

Január 18. (Piroska): az elkövetkező hetek időjárását meghatározó nap.

Január 20. (Fábián és Sebestyén): tavaszébresztő nap. Ekkortájt kezdődik a fák mézgásodása (nedvszívása).

Január 25. (Pál fordulás): az elkövetkező hetekre mutat az akkori időjárás.

Dr. Kós Károly

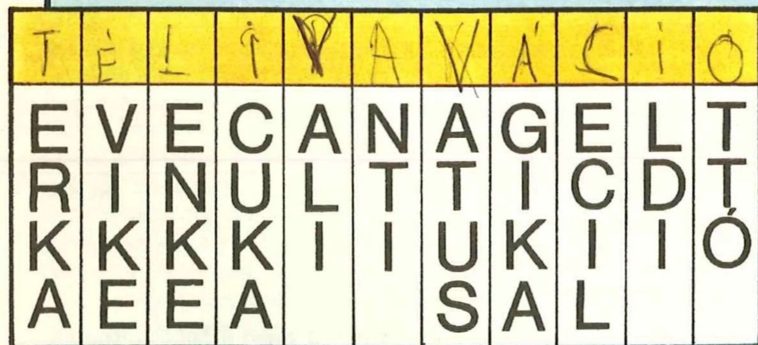
Januári fejtörő

Keresztrejtvény

Írjátok be a megfejtéseket, majd olvassátok össze a színes négyszögekbe kerülő betűket. Ezt kell beküldeni a keresztrejtvényből.

9 betűs: ILLEDELEM, SZALONNÁS
8 betűs: NYERESÉG
7 betűs: SZÁNTVA, LEMARAD, MINDENT, ODESSZA, OLYASMI, BIZTATÓ
5 betűs: AGÁVE, RESTI, GERLE, TISZA, MOZGÓ, LENTI
4 betűs: ESTE, YIEL, SZOR, MENY, LESS, ESÁN, ALSÓ, ZOLI
3 betűs: MEG, ELÉ, ZAB, DYN, EGY, DAN
2 betűs: SZ, NT, NA, ÁT, MI, LS, OZ, ÁR

Kiszámoló

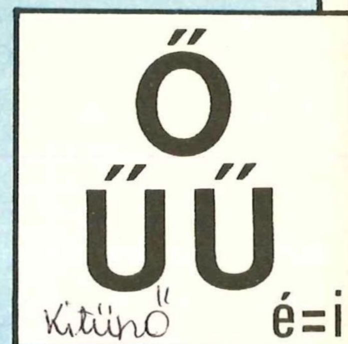
Gondolj egy számot. Adj hozzá 331-et és a kapott számot szorozd meg a gondolt szám háromszorosával. Az eredményt szorozd meg kettővel, majd oszd el a gondolt számmal. Az eredményből vond ki a gondolt szám hatszorosát. Mit kaptál?

Téli túra

Laci 6 km-re volt a hegyoldalban fekvő menedékháztól, Peti 8 km-re. A síkos úton mindketten óránként 3 km-t tudtak megtenni. Peti reggel 8-kor indult a menedékházhoz, Laci 8.30-kor. Ki ért oda hamarabb?

Betűrejtvény

Sok ilyen osztályzatot kívánunk a bizonyítványodba.

Pótold ki

a függőleges sorokban lévő nevek kezdőbetűit, majd olvasd össze az így kapott betűket.

A rejtvények megfejtéseit **január 25-ig** juttassátok el nyílt levelezőlapon szerkesztőségünkbe. Cím a 2. oldalon.

Mozaikjáték

A melléklet leírása

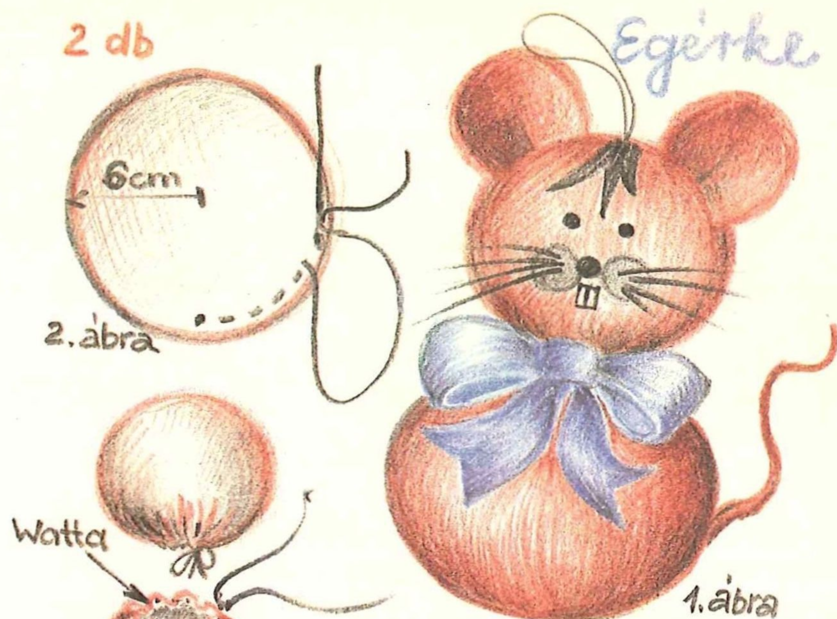
Mielőtt hozzáfognátok a melléklet szétvágásához, jól nézzétek meg a rajzot, majd ragasszatok alá keményebb rajzlapot vagy kartonpapírt! A mozaikjátékot így többször összerakhatjátok. Könnyebben illeszthetitek egymáshoz a kivágott darabokat. A rajzon látható kacskaringós fekete vonalak mentén kell tehát a darabokat igen pontosan felvagdalni. A kép így széthullott. A türelemjáték abból áll, hogy megkísérlitek a szétvágott darabokat ismét összerakni. Ebben segít az emlékezet! Tudjátok, mit ábrázolt a kép, és látjátok, a hullámvonalak hol illeszthetők össze pontosan. Ha az eredeti kép összeállítása sikerült, elkezdhetitek újra, de most már az órát figyelve — időre. Az őrsi összejövetelen — feltételezve, hogy otthon már ők is gyakoroltak — az győz, aki a legrövidebb idő alatt rakja ki a téli képet.

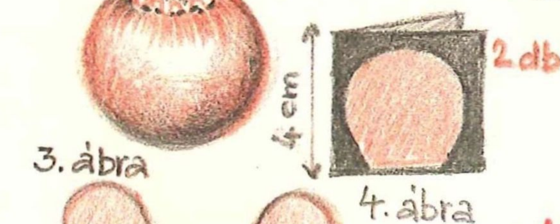
Egérke, madárka

Egérke: 1. ábra. Vékony pamutanyagból (pl. kinőtt, elhasznált pólóból) vágjatok ki két kört. Fűzzetek a tűbe jó erős cérnát, a 2. ábra szerint férceljétek körbe. Húzzátok meg a cérna két végét és az így keletkező kosárformát tömjétek ki vattával jó keményre (3. ábra), majd kössétek össze a cérna két végét. A két gömböt illesszétek egymáshoz ott, ahol az elkötés van, és jól varrjátok össze. A varrást az Egérke nyakába kerülő masni fogja eltakarni. A 4. ábra alapján filcből vagy papírból vágjátok ki a két fület és varrjátok vagy ragasszátok az Egérke fejére. Szemét, orrocskáját tetszés szerint rajzoljátok a fejére, vagy gombból, flitterből, filcből varrjátok, ragasszátok rá. A bajusz cérna, farkincája pedig vastag fonal.

Madárka: 6. ábra. Filcből vagy bőrből, műbőrből, vastag szövetből vágjatok ki 10-14 db egyre kisebbedő kört, 3-4 cm legyen a legnagyobb és 2 cm a legkisebb. A körök száma attól függ, milyen vastag az anyag, amelyből készül. A 7.a, b, c ábra alapján vágjátok ki papírból a szárnyait, a farkát és a lábait. A legalsó körlap aljára ragasszátok a lábait úgy, hogy kilátsszanak alóla. Ezek után a köröket középen, nagyság szerint fűzzétek fel jó erős, dupla cérnára (8. ábra) úgy, hogy a farkát és a szárnyait is fűzzétek közé a megfelelő helyre: farkát alulról az első és második kör közé, a szárnyakat pedig felülről a 4. és 5. kör közé. Utolsóként egy fagolyót fűzzetek fel, amely a feje lesz. Mielőtt a cérnát elkötnétek, vegyétek ketté a szálakat és kössetek közé egy kis cérnából készült pompont. Rajzoljatok a golyóra két szemet, esetleg ragasszatok rá papírból pici csőrt is. Mindkét állatka feje tetejére cérnát fűzhettek, így bárhová felakaszthatók lesznek.

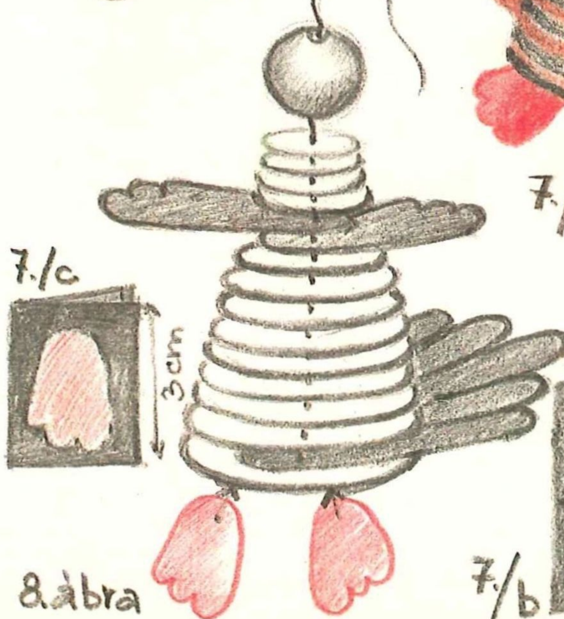
Szabó M. Katalin

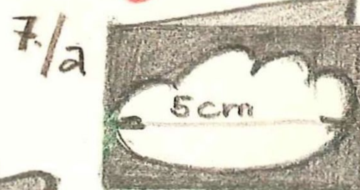

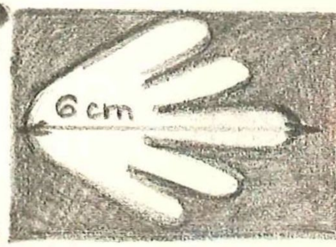

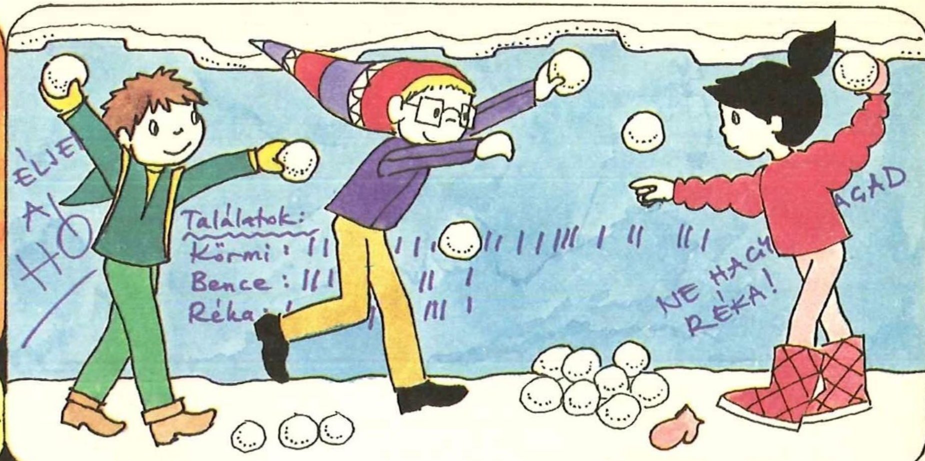

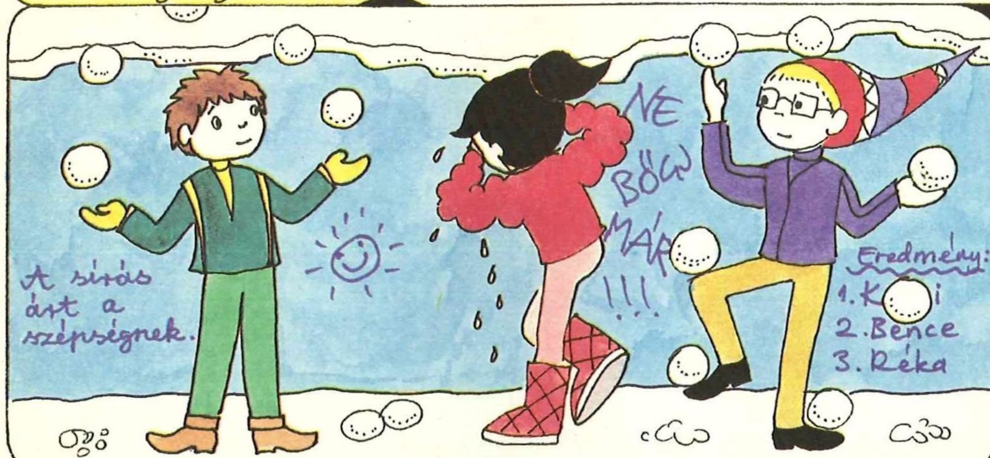

A KÉK KERÍTÉS

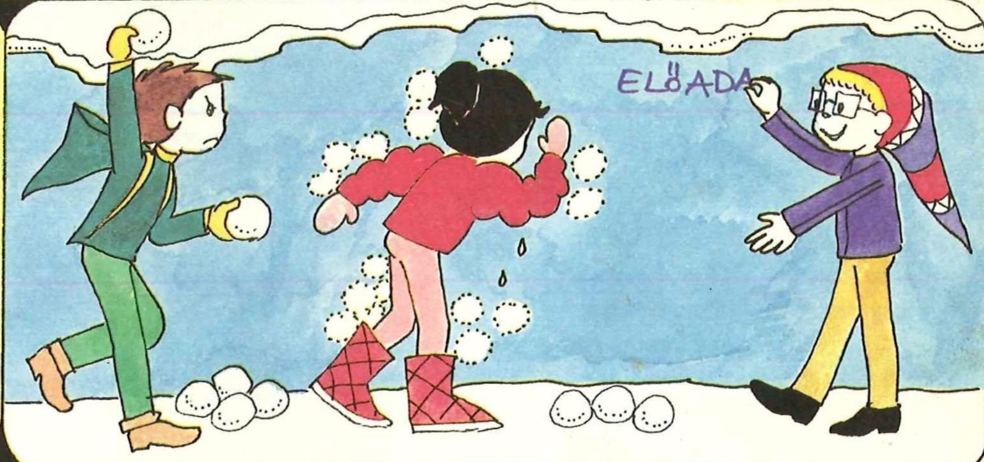
Volt egyszer egy kék kerítés, amelyik szerette, ha rajzolgatnak rá.

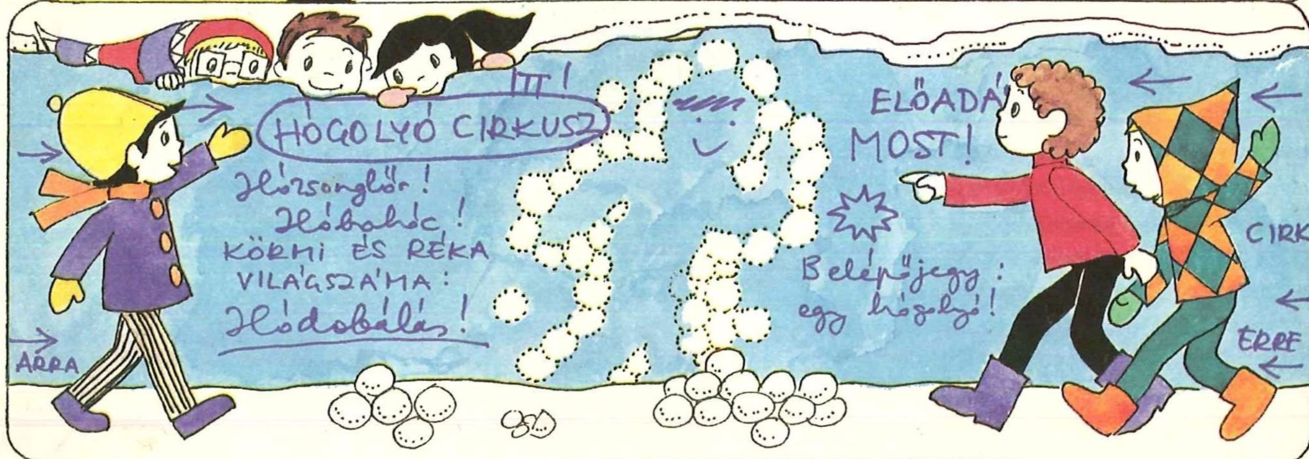

Körmi, Bence és Réka hógolyóztak. Rékának a nyakába csúszott egy marék hó. Sírva fakadt. A fiúk meg akarták vigasztalni. Körmi zsonglőrködött, Bence bohóckodott, de hiába. Körmi dühbe gurult.

Mérgében körbehógolyózta Rékát. Bence hirtelen felkiáltott: – Abba ne hagyd, Körmi! Kitaláltál egy új cirkuszi mutatványt! Már írom is a műsort! – Réka abbahagyta a sírást. Kezdődik az előadás! Megjöttek a nézők!

Marék Veronika